

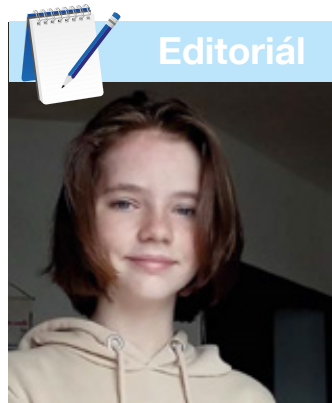

Foto: Peter Chvostek

Doba plastová

V druhej polovici 19. storočia ľudstvo prvýkrát počulo o plaste. Aj keď to nebol taký istý plast, aký poznáme v súčasnosti. V tej dobe išlo o veľmi dobrý materiál. Nepopierateľne, aj dnes je plast dobrý sluha, ale časom sme zistili, že aj zlý pán. Z malej farebnej guľôčky sa dá vytvoriť čokoľvek. Lenže je tu háčik, takýto plast, ak sa nevytriedi, sa môže rozkladať niekoľko stoviek rokov a vo väčšine prípadov skončí v oceáne. A práve tu nastáva problém; v Tichom oceáne sa nachádza takýto ostrovček, ktorý

tvoria plastové odpadky. Ak si myslíte, že je to len pár slamiek a plastových príborov tak vás vyvediem z omylu. Je trikrát väčší ako Francúzsko. Krajina galského kohúta má rozlohu asi 643 800 km². Plastu je na ostrove skrátka veľa. Čo je ešte horšie, tento ostrov nie je jediný. Mnoho podobných sa nachádza nielen na vode, ale i na súši, na veľkých skládkach – legálnych aj tých nelegálnych. Ak s tým ako ľudstvo nezačne niečo robiť, nebude tu dostatok miesta. Najľahšie by bolo prestať používať plastové produkty (slamky, tašky, oba-

Editoriál

ly...) a namiesto nich používať alternatívy, ktoré môžeme využiť viackrát (textilné tašky) alebo papierové či drevené alternatívy (papierové slamky, drevený príbor). Takisto pomô-

že, keď budeme triediť odpad. Nemyslím teraz len plasty, ale aj ostatné materiály. A to najmenej, čo môžeme urobiť je hádzať veci do kontajnerov a nenechávať ich voľne na zemi. Nateraz ostáva konštatovať, že plasty sú všade, či už sú obaly alebo oblečenie. Viac ako 40 % celkového odpadu sú jednorazové produkty (obaly od potravín, čipsov, cukríkov, ...). Mali by sme na to myslieť, keď si ich budeme najbližšie kupovať. Alebo si premyslieť, či sú pre náš život naozaj nevyhnutné.

Kristína Toporová

Lietajúce auto už nie je rozprávkový výmysel / Prednáška: Prečo by sme mali byť diplomatickí aj v živote? / Trochu iná Pohoda / Harry Potter a Prekliate dieťa / Čudná príhoda so psom uprostred noci / Tour aj Olympiáda bez Sagana

Lietajúce auto už nie je rozprávkový výmysel

Prototyp dvojmiestneho lietajúceho auta s názvom Air-Car od slovenského vývojára a konštruktéra Štefana Kleina zo spoločnosti Klein Vision pristál 28.06.2021 o 6:05 na letisku Milana Rastislava Štefánika. Jeho trasa viedla z Nitry do Bratislavy. Auto preletelo 80 km rýchlosťou 170 km/h za 35 minút. Touto cestou Šte-

fan Klein vytvoril konkurenciu spoločnosti AeroMobil, z ktorej konštruktér odišiel v roku 2016. Ďalším míľnikom pre toto auto je let na trase Bratislava - Paríž. Štefan Klein chce vyrobiť ešte druhý prototyp auta, ktorý bude štvormiestny alebo dvojmiestny s možnosťou pristáť na vode.

Matej Ivan 13.r

Foto: TASR

Mohli v stredoveku vakcíny zastaviť morovú epidémiu?

Keby vakcíny vyvinuli už v stredoveku, tak by smrteľná morová epidémia spôsobená baktériou *Yersinia Pestis* nezabila tretinu obyvateľstva Európy. Ak by ľudia mali súčasné technológie, mohli by proti nej vytvoriť účinnú vakcínu. Dnes máme vakcíny proti niekoľkým kmeňom takzvaných čiernej smrti.

Laboratórne testy preukázali ich 80 až 100% účinnosť. Mohlo by sa zdať, že

vakcína proti moru prišla príliš neskoro a už ju nepotrebujeme, no práve jej existencia môže byť účinnou zbraňou proti prípadným ďalším morovým epidémiám. Mor totiž úplne nezmizol. Ešte aj dnes sa ním nakazí približne 3 000 ľudí ročne.

Ale dúfajme, že ďalšej takejto katastrofe už nebudeme musieť nikdy čeliť.

Anna Marinovová, 14 r.

Foto: internet

Svet bojuje s environmentálnou kriminalitou

Envirokriminalita vo svete je na vzostupe a dostala sa do prvej trojice organizovanej trestnej činnosti, spolu s pašovaním drog a zbraní. Svetový fond na ochranu prírody preto spúšťa nový medzinárodný projekt SWiPE (Successful Wildlife Prosecution in Europe), aby lepšie a efektívnejšie stíhali environmentálne trestné činy zamerané na pytlactvo

a porušovanie ochrany rastlín a živočíchov v Európe. Cieľom

tejto, podľa mňa veľmi užitočnej organizácie, je podporiť

výmenu poznatkov a skúseností naprieč krajinami a prispieť k zníženiu kriminality v tejto oblasti.

Projekt v súčasnosti spája jedenásť európskych krajín a viacero organizácií. Okrem toho sa snaží zvýšiť povedomie verejnosti o formách a dôsledkoch environmentálnej kriminality páchanej na živočíchoch a tiež rastlinách (hlavne morských riasach), ktoré produkujú kyslík potrebný pre náš život.

Anna Marinovová, 14 r.

Foto: internet

Prednáška: Prečo a ako vzniklo a zaniklo Československo

Prof. PhDr. Roman Holec, DrSc.

Pán prof. PhDr. Roman Holec, DrSc. (*1959) pôsobí ako vedecký pracovník v Historickom ústave Slovenskej akadémie vied a ako profesor na Katedre slovenských dejín Filozofickej fakulty Univerzity Komenského. Zaoberá sa stredoeurópskymi dejinami 19. a prvej polovice 20. storočia, v posledných rokoch so zameraním na hospodárske a sociálne dejiny, dejiny šľachty a tzv. environmentálne dejiny.

Je autorom 17 monografií a vyše 220 vedeckých štúdií v 12 krajinách sveta, spoluautorom vyše 15 syntéz a zostavovateľom 5 kolektívnych monografií. V súčasnosti mu vychádza kniha o čítaní v 19. storočí. Organizoval samostatné sekcie na viacerých svetových kongresoch, prednášal v 24 krajinách sveta od USA až po Japonsko, pred detskými poslucháčmi však vystupuje po prvý raz.

Foto: Vladimír Kuric

Prednáška: Prečo by sme mali byť diplomatickí aj v živote?

Tak, a už sme prvou prednáškou imatrikulovali do 19. ročníka DUK. V aule Univerzity Komenského nám o diplomacii prednášal minister zahraničných vecí Slovenskej republiky Ing. Ivan Korčok. Pán minister nám rozprával, aké je veľmi dôležité byť a správať sa voči iným, ale aj voči sebe diplomaticky. Táto vlastnosť je kľúčová nielen medzi ľuďmi, ale aj medzi štátmi, ktoré sa musia vedieť v niektorých otázkach dohodnúť.

Bola som veľmi rada, že nám

prednášal skúsený diplomat, akým je pán Korčok, ktorý je v diplomacii už takmer tridsať rokov. Precestoval mnoho krajín, v ktorých Slovensku urobil vždy len dobré meno, pretože vždy prezentoval hodnoty ako slušnosť, tolerantnosť či zodpovednosť.

Táto prednáška mi dala veľmi veľa poznatkov o svete diplomacie. Budem sa snažiť a robiť všetko preto, aby som bola v živote slušná a správala sa diplomaticky 😊.

Anna Marinovová, 14 r.

Army workshop

Vo štvrtok a piatok (8. 7. – 9. 7.) sa v rámci Detskej univerzity Komenského konal v Nitre Army workshop.

V protiletadlovej raketovej brigáde sme sa rozdelili do štyroch tímov a mali sme možnosť absolvovať osem stanovišť – prehliadka helikoptéry, strieľanie zo zbrane, slepá mapa, prezentácia o misii na Cypre, ukážka chemických oblekov, prekážková dráha, vyskúšanie vysielaciek, prehliadka zbraní a prvá pomoc. Celý workshop trval štyri a pol hodiny bez cesty tam a naspäť. Medzitým sme boli svedkami odletu helikoptéry do Prešova, ukážky psovoda so psom a mali sme aj výborný obed. Mohli

sme vidieť šesťmesačné šteňa a osemročného dospelého psa, ktorý je vo výcviku. Organizátori nám ukázali, ako vyzerá zásah proti neohlásenému vstupu osoby na cudzie

územie, napadnutie psovoda, ale aj poslušnosť jeho psa. Na konci workshopu sa hodnotili tímy a neskôr aj najlepších z celého tímu.

Kristína Toporová

Ako sa plnia detské sny

Väčšina z nás mala v detstve veľké a takmer nesplniteľné sny. Zdá sa, že výnimkou nie sú ani svetoví miliardári – zakladateľ spoločnosti Virgin Galactic Richard Branson a zakladateľ spo-

ločnosti Amazon Jeff Bezos. Zatiaľ čo prvý menovaný svoj let k hranici vesmíru absolvoval už v nedeľu 11. júla, Bezos sa naň ešte len chystá. Štart jeho misie Blue Origin je naplánovaný na 20. júla.

Let 70-ročného Brita Bransona sa okrem toho považuje za míľnik v oblasti vesmírnej turistiky. Môže sa tak stať, že o pár desiatok rokov sa podobný počín podarí aj obyčajným smrteľníkom.

-red-

Aj na troch kolesách sa dá vyhrať

Minulý rok jazdec Lewis Hamilton vyhral Veľkú cenu F1, ktorej dejiskom bola Veľká Británia. Jeho víťazstvo bolo však kuriózne.

V poslednom kole Hamiltonovi vybuchla ľavá predná pneumatika. Rozhodol sa, že bude pokračovať v pretekoch, pretože Max Verstappen, ktorý je tento rok zatiaľ na vedúcej pozícii po všetkých pretekoch sezóny, strácal na

Hamiltona dvadsať sekúnd. Napriek novej šanci predbehnúť lídra minuloročnej F1 znížil náskok len o päť sekúnd a nevyhral.

Po tomto kole začali skúmať pneumatiky Pirelli, pretože na tých istých pretekoch, ale skôr vybuchla pneumatika Valterimu Bottasovi a Carlosovi Sainzovi, pričom išlo o tú istú ľavú prednú pneumatiku.

Matej Ivan 13 r.

Foto: internet

Trochu iná Pohoda

Pre nepriaznivú pandemickú situáciu museli minulý rok organizátori zrušiť najznámejší multižánrový festival Pohoda, ktorý sa pravidelne koná na trenčianskom letisku. Tento rok, hoci je situácia stále rovnako nepriaznivá, sa Pohoda konala. Namiesto niekoľkých tisícov návštevníkov otvorila svoje brány len asi tisícke, pričom šlo o sériu jednoduchých festivalov. Napriek tomu privítala desiatky umelcov, umelkýň

Foto: internet

a kapiel, ktoré vytvorili nezameniteľnú atmosféru. Leitmotívom tohto ročníka bola podpora domácej klubovej scény, ktorá počas pandémie utrpela asi najviac. Nehodobnú scénu reprezentovali napríklad Nová synagóga v Žiline, Kunsthalle Bratislava či Vlastivedné múzeum Galanta. Lákadlom festivalu bolo aj francúzske cirkusové zoskupenie Éfacto Lido. Dúfajme, že o rok sa Pohoda vráti v plnej sile.

-red-

Olympijské hry sa blížia

Ostáva už len deväť dní do úvodného ceremoniálu 32. olympijských hier, ktoré sa budú konať v japonskom Tokiu. Pôvodne sa mali konať minulý rok, ale pre šíriaci sa koronavírus sa organizátori rozhodli hry presunúť na tento rok.

Už teraz je pripravených 339 medailových kompletov a súťažiat sa, okrem tradičných disciplín, bude aj v športovom lezení, karate, surfingu či skejtbardingu. Do hľadiska si však budú môcť sadnúť iba domáci Japonci.

Ak budeme chcieť sledovať výkony našich športovcov, budeme si musieť o niekoľko hodín privstať.

-red-

Foto: internet

Shakespeare a pandémie

Britský dramatik napísal počas morovej epidémie tragédiu Kráľ Lear. Ktovie, čo by povedal dnes, keď sa inscenácie jeho hier hrajú len za prísnehygienických opatrení? Napriek tomu môžu diváci zažiť 21. ročník tradičných Letných shakespearovských slávností, počas ktorých uvidia jeho diela v open air priestore. V tohtoročnom programe sa

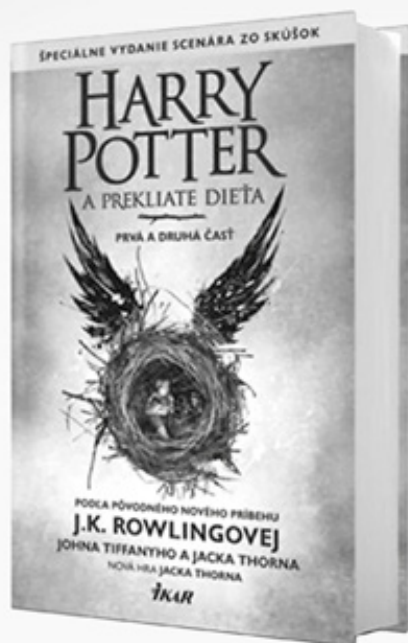
objavili komédie Dvaja páni z Verony, Komédia omylov a Skrotenie zlej ženy, románca Zimná rozprávka a tragédia Rómeo a Júlia, ktorá má na slávnostiach derniéru. Organizátori upriamili pozornosť aj na detského diváka a v programe sú aj rozprávky Kocúr v čizmách, Kozliatka a vlk a Na zemi dobre mi.

-red-

Recenzia: Harry Potter a Prekliate dieťa

Kniha Harry Potter a Prekliate dieťa je voľné pokračovanie ságy o slávnom čarodejníkovi, v ktorom Harry, Ron a Hermiona vystupujú už ako 36-roční. Autorka Joanne K. Rowlingová pri jej písaní spolupracovala s divadelným režisérom Johnom Tiffanym a scenáristom Jackom Thornom.

Filmového spracovania sa asi tak skoro nedočkáme, keďže ide o divadelnú hru. Inscenáciu si fanúšikovia čarodejníckej ságy môžu pozrieť v Londýne, Toronte, Melbourne či New Yorku. Príbeh sa začína na stanici King's Cross, na ktorej sa skončila siedma časť - Dary smrti. James Sirius Potter nahovára svojmu mladšiemu bratovi Albusovi Severusovi, že ho Triediaci klobúk zaradí do Slizolinu. Vo vlak

sa s ním. Obaja sú zaradení do Slizolinu, čím sa potvrdila Albusova najtajnejšia obava.

Postupne sa dostávame až k ich štvrtému roku na Rokforte. Albus neznáša svoju rodinu. V predvečer svojho odchodu sa u Potterovcov objaví Amos Diggory, otec Cedrica Diggoryho, ktorého zavraždil Voldemort počas Trojčarodejníckeho turnaja. Pýta sa, či nevie Cedricovu smrť zvrátiť, lebo sa dopočul, že síce sú všetky časovraty zničené, ale jeden má ministerka mágie, ktorou je Hermiona. Harry mu však tvrdí, že aj ten je zničený. To však nie je pravda. Albus, Scorpius a Delphi, ktorá tvrdí, že je neter Amosa Diggoriho, chcú pomocou ukradnutého časovratu zabrániť Cedricovej smrti. Zistia však, že Delphi je Voldemortova dcéra.

Kniha má dve časti, ktoré sú rozdelené na dve dejstvá, ale všetko je v jednej knihe. Táto divadelná hra sa mi veľmi páči a odporučil by som ju všetkým fanúšikom Harryho Pottera.

Matej Ivan 13 r.

Foto: internet

Atypical

Streamovacia platforma Netflix uviedla v piatok 9. júla poslednú sériu seriálu Atypical. Hlavnou postavou je osemnásťročný autista Sam Gardner, ktorý vie na počkanie vychrliť informácie o tučniakoch. Okrem nich sa však ako diváci dozvedáme, akým ťažkostiam čelí Samova rodina či ako sa mu darí aklimatizovať na univerzite. Seriál je vhodný pre divákov a diváčky od trinástich rokov.

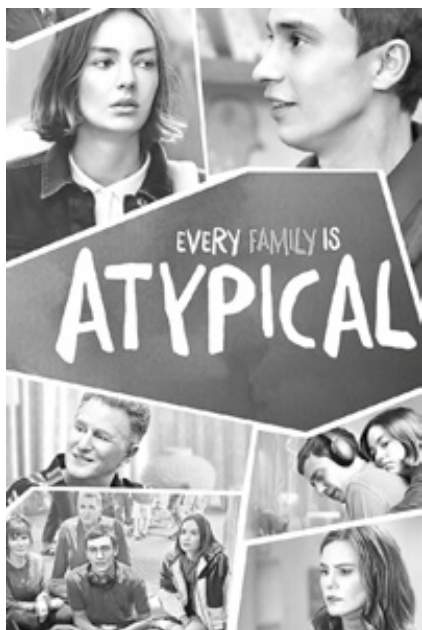
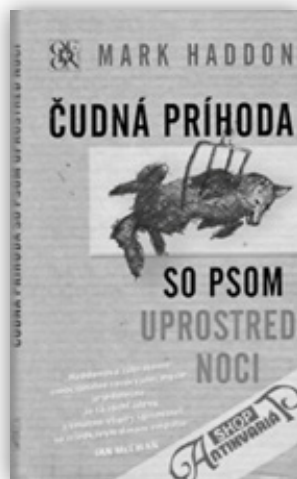

Foto: internet

Čudná príhoda so psom uprostred noci

Mark Haddon napísal trochu inú detektívku. V hlavnej úlohe, podobne ako v prípade seriálu Atypical, je pätnásťročný Christopher Boone s Aspergerovým syndrómom (pozn. Aspergerov syndróm je druh autizmu). Jeho silnou stránkou je matematika, ovláda všetky prvočísla a pozná všetky hlavné mestá a krajiny sveta. Jeho slabou stránkou však sú medziľudské vzťahy.

Raz v noci nájde v záhrade susedy mŕtveho psa. Rozhodne sa, že vyrieši túto záhadu a zá-

roveň o nej napíše knihu. Pri riešení záhady však prekonáva sám seba a robí veci, ktoré by inak nerobil.

Foto: internet

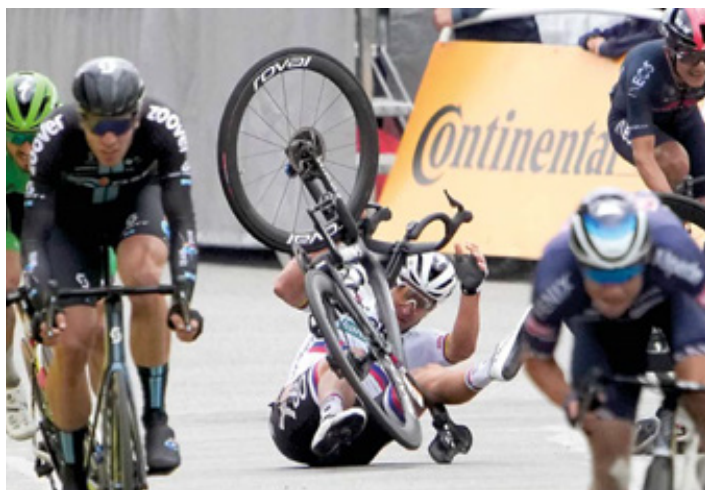
Sweet Tooth

Každému známa platforma Netflix začiatkom júna uviedla nový seriál Sweet Tooth. Tvorcovia nás zaviedli do postapokalyptického sveta, kde po vypuknutí špeciálnej choroby sa začínajú rodiť deti, ktoré sú napol človekom a napol zvieratom. Volajú ich hybridy. Hlavným hrdinom je Gus, chlapec, ktorý je polovičným jelenom.

Základnou motiváciou deja je strach a láska. Gus okolo seba šíri lásku, ale proti nemu stojí väčšinová spoločnosť, ktorá má strach z nového evolučného stupňa a tieto deti sa snaží vymazať zo svojho spoločenstva. Dôležitým posolstvom je otvorenosť voči inakosti. Aj jelení chlapec má nárok na život ako každý iný a voči strachu sa dá bojovať iba láskou.

Foto: internet

Tour aj Olympiáda bez Sagana

Peter Sagan minulý týždeň odstúpil z Tour de France. Po páde v záverečnom špurt treťieho kola si zranil koleno. Zranenie si vyžiadalo menší chirurgický zákrok. Tour tak pokračuje bez obľúbeného Slováka. Momentálne je na čele celkového poradia Tadej Pogačar, ktorý obhajuje víťazstvo z minulého roka. Zelený dres pre

vít'aza bodovacej súťaže zatiaľ patrí Markovi Cavendishovi. Posledné správy o Sagano-
vom zdravotnom stave nepotešili fanúšikov slovenskej cyklistiky. Náš najúspešnejší cyklista odvolal účasť na olympijských hrách. Reprezentovať nás však bude jeho starší brat Juraj a Lukáš Kubiš.
-red-

Majstrami až po penaltách

Ani rýchly anglický gól Shawa do talianskej brány nepomohol futbalistom k zisku titulu majstrov Európy. V 67. minúte najlepší tím turnaja vyrovnal gólom Bonucciho a doviedol finále Majstrovstiev Európy do penaltového rozstrelu, v ktorom taliansky tím zvíťazil v pomere 3:2. Zápas rozhodol Federico Bernardeschi, po ktorého góle sa už Angličanom na domácom štadióne vo Wembley nepodarilo premeniť žiadnu penaltu.

-red-

Poznáme víťazov Wimbledonu

Cez víkend sme spoznali víťazov ďalšieho ročníka tenisového turnaja Wimbledon. Vo finále ženskej dvojhry sa stretli Češka Karolína Plíšková a Američanka a aktuálna svetová jednotka Ashleigh Bartyová. Tá Češku zdolala v troch setoch 6:3, 6:7 (4), 6:3. V mužskej dvojhre sa stretli srbský tenista a svetová jed-

notka Novak Djokovič a Talian Matteo Berrettini. Djokovič zdolal Berrettiniho v štyroch setoch 6:7, 6:4, 6:4, 6:3. Srb si na konto pripísal dvadsiatu trofej a vyrovnal rekord Federera i Nadala. Zaujímavosťou tohto duelu bolo aj to, že ho prvýkrát v histórii rozhodovala žena - Chorvátko Marija Čičaková.

-red-

HLAVNÍ PARTNERI DUK

Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

SIEMENS
Ingenuity for Life

SIEMENS
Healthineers

TB
TATRA BANKA
Member of Raiffeisen Bank International

PARTNER DUK ONLINE

DATALAN

ORGANIZÁTORI DUK

DIVADLO
ARÉNA

UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

Združenie
Maxa
Reinhardta

COMMERCIUM
Reklamná agentúra

PARTNERI DUK

coop
JEDNOTA
Najlepšie domáce potraviny

SLOVENSKÉ
ELEKTRÁRNE

Lucka
tvoje viny majú

MOORE

Slovenská
POŠTA

Lenovo

SPOLUORGANIZÁTORI WORKSHOPOV DUK

MINISTERSTVO
OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BIBIANA

ZRIAĐOVATEĽ DIVADLA ARÉNA

BRATISLAVSKÝ KRAJ

PROJEKT FINANČNE PODPORILO

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MEDIÁLNI PARTNERI DUK

TA3

SME

bigmedia
PREMIUM OUTDOOR

radio
best fm

Vydáva: Združenie Maxa Reinhardta, Čajakova 1, 811 05 Bratislava. **Editori:** Dominika Dudášová, Adam Nagy.

Redakcia: Matej Ivan, Daniel Jursa, Samuel Jursa, Anna Marinová, Adela Marková, Michal Semko, Kristína Toporová.

Grafická úprava: Commercium s.r.o.